

Indstilling til Cavlingprisen 2017:

For DR1-programmerne "Afløret – Tvinds ny imperium" indstilles: Thomas Bro Sæhl, Jens Langhorn, Christian Kirk Muff, Kasper Vilsmark (alle Monday Productions) og Ronja Pilgaard (kommunen.dk)

I 1970'erne, 80'erne og 90'erne var Tvind meget ofte i danske mediers søgelys, men efter Tvind-loven, som førte til lukning af stort set alle Tvinds skoler, har bevægelsen levet en stille tilværelse i usynlighed. I to veldokumenterede og velfortalte programmer er det lykkedes holdet bag Afløret, i samarbejde med kommunen.dk, at afdække, hvordan Tvind i al ubemærkethed ikke bare har rejst sig igen, men vokset sig større end nogensinde i Danmark. Og hvordan bevægelsen – hvis ledelse holder sig skjult i udlandet på flugt fra anklager om snyd mod det danske samfund – i dag modtager flere penge fra det offentlige end i dens *hey days* i 80'erne og 90'erne. Denne gang fra kommunernes sociale budgetter til sårbare unge med dybe sociale og psykiske problemer.

Myndighedernes og Tvind-institutionernes forklaring om, at de 37 bo- og opholdssteder er selvstændige og uafhængige – og derfor fritaget for åbenhed om økonomien i de mange interne handler – udsættes for et solidt virkelighedstjek, hvor det tydeligt fremstår at der foregår et omfattende samarbejde mellem institutionerne, og at en snæver kreds af personer med tilknytning til Lærergruppen i realiteten styrer stederne med fast hånd på samme måde som Lærergruppen i sin tid styrede skolerne. Et flot, grundigt journalistisk arbejde, der har vækket de tilsynsførende myndigheder.

Programmerne går – via en gennemtrawling af mange hundrede siders årsregnskaber, tilsynsrapporter, interne logbøger og stærke kilder i et miljø præget af social kontrol - i dybden med myndighedernes sløse tilsyn og aflører, hvordan det på Småskolen ved Nakkebølle Fjord lykkedes ledelsen at føre Socialtilsynet bag lyset i årevis. Med det resultat, at opholdsstedet overfor de socialrådgivere, forældre og udsatte unge, som var på udkig efter et godt og trygt hjem til den unge, fremstod "*veldrevet og veltilrettelagt*" i tilsynsrapport på tilsynsrapport, selvom virkeligheden var voldsepisoder, ildspåsættelser, knivstikkerier og angstfremkaldende trusler.

De to programmer zoomer også ind på det problematiske i, at kommunerne ofte bruger Tvind-institutionerne til at løfte sociale opgaver, fordi de er billige. Det dokumenteres, hvordan en pædagogik og en metode beregnet til efterskole-elever er overført til meget behandlingskrævende målgrupper, hvordan der ofte ses stort på om fagligheden er i orden og hvordan arbejdet i flere tilfælde udføres af (velmenende) underbetalte udlændinge, der ikke har kvalifikationer til at tage sig af børn og unge med diagnoser og dybe sociale problemer.

Helt berettiget har de to programmer vakt opsigt over hele landet, og i en række kommuner har politikerne allerede besluttet ikke fremover at benytte de Tvind-relaterede institutioner, mens debatten endnu raser andre steder.

Ekstra point bør gives, fordi Tvind er en meget lukket bevægelse, hvor det kan være meget svært at få folk i tale, og hvor selv tidligere ansatte og anbragte tit lukker i, når der spørges til bevægelsens struktur og økonomi, samt hændelser på de Tvind-relaterede institutioner.

Med venlig hilsen

Anders-Peter Mathiasen og Peter Øvig Knudsen